

Introductie VVBB-studiedag 'Situering van de personeelsfactor binnen het efficiëntiedebat'

Prof. Dr. Annie Hondeghe
Instituut voor de Overheid

Inleiding

VVBB-studiedagen 2009

‘De efficiënte en effectieve overheid’:

- 5 juni : Waar staan we en waar willen we staan op vlak van een efficiënte en effectieve overheid
- 29 september: Situering van de personeelsfactor binnen het efficiëntiedebat
- 4 december: Praktijkvoorbeelden met het oog op een efficiëntere en effectievere overheid

Probleemstelling

Beeldvorming: Er zijn te veel ambtenaren in België

- Publieke opinie
- Studies (werkgeversorganisaties, denktanks, ...)
 - VOKA, VBO
 - Itinera
- Internationale benchmarks

Probleemstelling

Internationale benchmarks over personeelsaantallen in de overheid

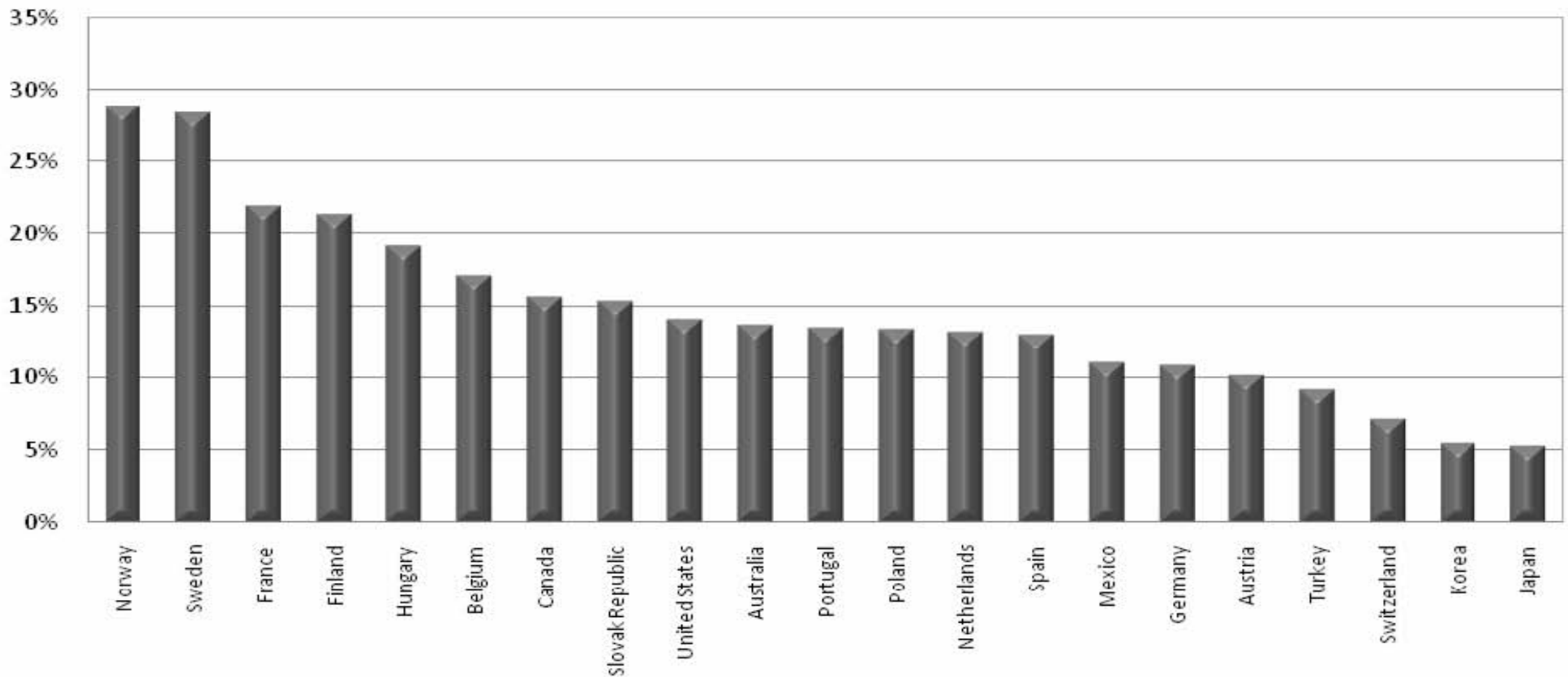
- Public sector employment 2000 (International Labor Organisation)
- Van de Walle, Sterck, Van Dooren, Bouckaert (2004)
- OECD (2008)

Probleemstelling

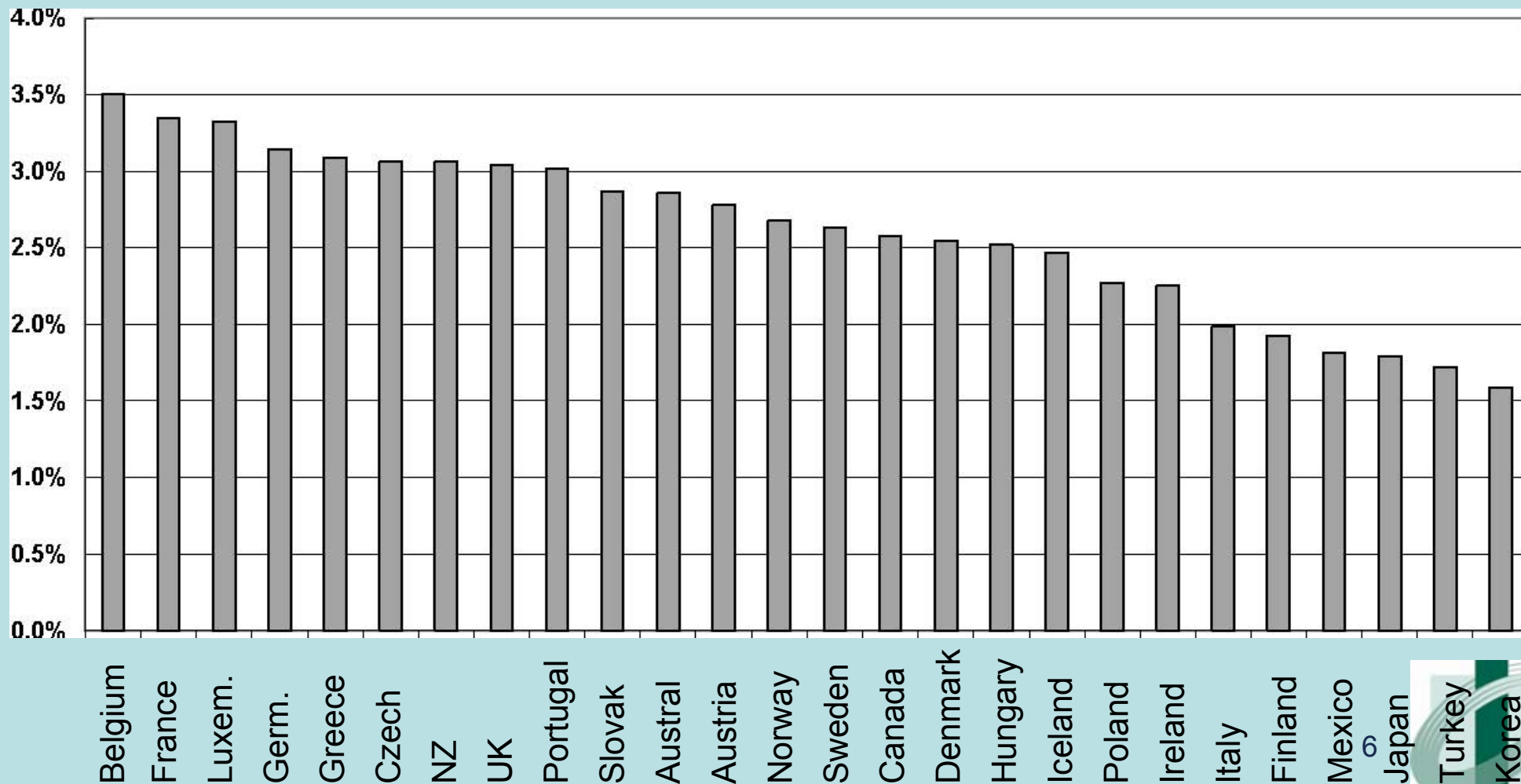
OECD (2008): Employment in government as a % of the labour force (2005)

Probleemstelling

OECD (2008): Public administration, defence (excluding armed forces) and compulsory social security, as a % of total population, in 2005

Probleemstelling

Verklaringen voor positie België

- Beleidskeuzes
- Kwaliteit van diensten
- Concept van de overheid
- Mate van outsourcing
- Federale staatsstructuur
- Tweektaligheid
- Schaaleffecten
- Efficiëntie en effectiviteit

Probleemstelling

Opletten met internationale vergelijkingen !!!!!

- Vergelijkt men dezelfde diensten?
- Wat is de meeteenheid (aantallen, VTE, ...)

In België bestaan er sedert 2001 geen geconsolideerde statistieken meer

- Vergelijking over bestuursniveaus in België is zeer moeilijk
- Internationale vergelijking des te meer

SBOV-onderzoek

SBOV-onderzoek:

- De efficiënte overheid geanalyseerd (2008)

Doelstellingen:

- Betrouwbare cijfers verzamelen over de personeelsomvang in de Belgische publieke sector als input voor een sereen debat over efficiëntie en effectiviteit van de overheid.
- Op basis van internationaal vergelijkend onderzoek denkpistes analyseren die een verhoging van de efficiëntie van de overheid moeten mogelijk maken.

SBOV-onderzoek

Output:

Rapporten

- Delbeke, K; Luts, M; Hondegheem, A; Bouckaert, G (2008) De Efficiënte Overheid geanalyseerd. Situering van het debat. 227p.
- Luts, M; Delbeke, K; Hondegheem, A; Bouckaert, G (2008) De Efficiënte Overheid geanalyseerd. Naar een kleinere en betere Nederlands overheid. 121p.
- Delbeke, K; Luts, M; Hondegheem, A; Bouckaert, G (2008) De Efficiënte Overheid geanalyseerd. Casestudie Verenigd Koninkrijk. 141p.
- Luts, M; Delbeke, K; Hondegheem, A; Bouckaert, G (2008) De Efficiënte Overheid geanalyseerd. Synthese en aanbevelingen. 81p.

Mogelijkheid tot downloaden via: www.steunpuntbov.be

SBOV-onderzoek

Personeelsstatistieken Belgische overheden:

-> overheden & databronnen:

Overheid	databron
Federaal	P-data
Vlaamse overheid	DBZ
Waals Gewest	'Rapport Tewerkstelling' (Kanselarij)
Franse Gemeenschap	'Rapport Tewerkstelling' (Kanselarij)
Duitstalige Gemeenschap	Personeelsdienst DG
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	'Observatorium Werkgelegenheid' (BHG)
Gemeenschapscommissies (3)	Personeelsdienst VGC, COCOF, 'Rapport Tewerkstelling' (Kanselarij)
Lokale overheden	RSZPPO

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Vlaamse overheid** voor 2007
(bron: Departement Bestuurszaken):

- **Totaal:** Aantal: 39.310 (ESR)
27.810 (DVO)
45.249 (MVG/WI/VOI)

Vlaamse overheid (DVO)

- **Geslacht:** Vrouwen: 52%; Mannen: 48%
- **Niveau:** A: 26,5%; B: 23,3%; C: 24,3%; D: 26,0%
- **Statuut:** Statutair: 61%; Contractueel 39%
- **Leeftijd:**

-35 jaar	35-44	45-54	+55 jaar
27,9%	26,4%	28,9%	16,9%

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Federale overheid** op 01/01/2008
(bron P-data):

- **Totaal:** Aantal: 83.871
waarvan
- **Geslacht:** Man: 48%; Vrouw: 52%
- **Niveau:** A: 21%; B: 18%; C: 30%; D: 30%
- **Statuut:** Statutair: 73%; Contractueel 26%
- **Leeftijd:**

≤20	>20≤30	>30≤40	>40≤50	>50≤60	>60
0%	10%	22%	31%	33%	4%

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Waalse Gewest**: Ministerie WG, Waals Ministerie van Uitrusting en Vervoer, de openbare instellingen van het Waalse Gewest op 31/12/2007 (bron Rapport Emploi):

- **Totaal:** Aantal: 15.384
waarvan
- **Geslacht:** Man: 50%; Vrouw: 50%
- **Niveau:** A: 20%; B: 24%; C: 22%; D: 14%; Ts: 20%
- **Statuut:** Statutair: 50%; Contractueel 50%
- **Leeftijd:**

≤29	≥30<40	≥40<50	≥50<60	≥60
6%	10%	23%	33%	3%

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Franse Gemeenschap**: Ministère de la Communauté française *op 31/12/2007* (bron Rapport Emploi):

- **Totaal:** Aantal: 5.035
waarvan
- **Geslacht:** Man: 42%; Vrouw: 58%
- **Niveau*:** 1: 19%; 2+: 28%; 2: 26%; 3-4: 27%
- **Statuut:** Statutair: 49%; Contractueel 51%
- **Leeftijd:**

≤29	≥30<40	≥40<50	≥50<60	≥60
15%	25%	26%	28%	6%

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft** (bron DG):

- **Totaal:** 233, *waarvan*
- **Geslacht:** Man: 33%; Vrouw: 67%
- **Statuut:** Beambte: 55% - Vertragliches personal: 45%
- **Niveau** Stufe I: 26% - Stufe II+: 20% - Stufe II: 32% -
Stufe III: 16% - Stufe IV: 6%
- **Leeftijd:**

-25 jaar	25-34	35-44	45-54	+55 jaar
2%	23%	44%	23%	8%

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** op -/12/2007 (bron Observatorium):

- **Totaal:** Aantal: 6.911
waarvan
- **Geslacht:** Man: 71%; Vrouw: 29%
- **Niveau:** A: 19%; B: 11%; C: 16%; D: 23%, E: 32%
- **Statuut:** Statutair: 50%; Contractueel 50%
- **Leeftijd:**

>30	30-39	40-49	50-59	60-65	>65
17%	32%	25%	23%	3%	0%

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Gemeenschapscommissies**: VGC, COCOF, GGC/COCOM op 31/12/2007 (bron: VGC, COCOF, Rapport Emploi):

- **Totaal**: 1644, *waarvan*:

VGC:	676
COCOF:	906
GGC-COCOM:	62

SBOV-onderzoek

Overzicht aantal ambtenaren **Lokale besturen** (bron RSZPPO):

- **Totaal:** Aantal: 340.621
waarvan
- **Regio** Vlaanderen: 50,2%, Wallonië: 36,1%, BHG: 13,7%
- **Geslacht:** Man: 41%; Vrouw: 59%
- **Statuut:** Niet vast: 59%; Vast 41%
- **Leeftijd:**

-25 jaar	25-34	35-44	45-54	+55 jaar
7%	22%	29%	31%	11%

SBOV-onderzoek

Bestuursniveau	Aantal
Federale overheid	83,871
- Federale overheidsdiensten	61,613
- Wetenschappelijke instellingen	3,303
- Instellingen van openbaar nut	18,955
Regionale overheid (gemeenschappen en gewesten)	(68,691)
- Vlaamse overheid	39,310
- Waals gewest	15,384
- Franse gemeenschap	5,035
- Duitstalige gemeenschap	233
- Brussels hoofdstedelijk gewest	6,911
- Gemeenschapscommissies in Brussel	1,644
Lokale overheid	340,621

SBOV-onderzoek

Conclusies personeelsstatistieken:

- De overheden hanteren verschillende bronnen, telmethoden en toepassingsgebieden. Er zijn op dit ogenblik geen geconsolideerde personeelsstatistieken beschikbaar voor de Belgische overheden...
- De personeelsaantallen blijven stijgen:
 - Vlaamse overheid: +5,5% tov 2003
 - Federale overheid: +6% tov 2003
 - Lokale besturen: +4,2% tov 2003
- De feminisering van het ambtenarenkorps zet zich verder door; er blijft evenwel een probleem in de hoogste niveaus
 - Vlaamse overheid: 52% vrouwen
 - Federale overheid: 52% vrouwen
 - Lokale besturen: 59% vrouwen

SBOV-onderzoek

Conclusies personeelsstatistieken:

- Het aantal contractanten is relatief hoog en stijgt nog steeds
 - Vlaamse overheid: 39%
 - Federale overheid: 26%
 - Lokale besturen: 59%
- Er is een upgrading van het personeel, maar het aantal ambtenaren in de lagere niveaus blijft relatief hoog
 - Vlaamse overheid: 49,8% A+B ; 50,3 C+D
 - Federale overheid: 39,0% A+B ; 60,0 C+D
 - Lokale besturen: ??
- Het ambtenarenkorps vergrijst
 - Vlaamse overheid: 45,8% is 45+
 - Federale overheid: 56% is 45+
 - Lokale besturen: 42% is 45+

Discussie

- 1. Welke plaats verdient het ambtenarendeбат (personeelsaantallen) in het efficiëntiedebat?**
- 2. In welke mate is de kritiek van internationale onderzoeksinstellingen terecht dat de stijging van het aantal ambtenaren in ons land problematisch is?**
- 3. Hoe kunnen we de verdeling tussen de verschillende bestuurslagen wat betreft personeelsaantallen evalueren en welke evoluties zien we in dit kader?**
- 4. Moet er een beleid ten aanzien van personeelsaantallen binnen de overheid uitgetekend worden en, zo ja, hoe?**

